І чужому научайтеся,
Свого не цурайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

"Svoboda", 81-83 Grand St.
Редакція і Адміністрація:
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 215. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го ЛИСТОПАДА 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 22, 1967 No. 215. VOL. LXXIV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 21 листопада, 1967

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАЯВИВ, що ті члени Конґресу, які не хочуть тепер збільшити прибуткових податків, будуть пізніше каятися в тому, що зробили тепер таке рішення. Президент знає, що немає надії на те, щоб Конґрес цього року збільшив податки, але він не припиняє домагатися, щоб збільшення податків настало, бо без нього дефіцит у федеральному бюджеті у фінансовому році 1968 - 1969 виноситиме коло 35 більйонів дол., це значило б на 5 більйонів дол. більше ніж давніше передбачали. Без збільшення податків скріпиться інфляційний тиск на економіку, — казав Президент.

ПРИБУТКИ АМЕРИКАНСЬКИХ КОРПОРАЦІЙ в третій чверті ц.р. збільшилися на 1,2 більйона дол. і виносили 80,1 більйона дол. В річному відношенні збільшення в третій чверті виносить 16.1 більйона дол. і в цілому році ці прибутки становили б 791,2 більйона дол. В січні ц.р. передбачали, що збільшення виноситиме лише 15 більйонів дол. На збільшення прибутків мало вплив те, що зросли прибутки в будівничій ділянці. Та треба підкреслити, що половина збільшення прибутків є дійсним збільшенням, бо друга половина виникла внаслідок збільшення цін.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДАНТ ГОМФРІ сказав на зборах професійного журналістичного товариства Сіґма Дельта Чі в Міннеаполісі, Міннесота, що в цій країні настає „новий ізоляціоналізм", який непокоїть приятелів ЗДА в світі. Провідники азійських народів і держав заявили Гомфрі під час його недавньої гостини у країнах Південно-Східньої Азії, що коли б ЗДА залишили цікавитися Азією, то всі далеко-східні азійські країни підпали б під негайний тиск азійського комунізму.

У СВІТІ

ПОВАГА БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ ГАРОЛДА ВІЛЬСОНА ЗАХИТАЛАСЯ у зв'язку з девальвацією британської валюти. Вільсон і його секретар скарбу Джеймс Ґалаґан кількакратно мотивували суворі засоби ощадності, введені урядом, конечністю зберегти британську валюту та заперечували, наче б вони думали девальвувати її. Тому несподівана девальвація англійського фунта з рівновартости американському долярові 2.80 дол. до 2.40 дол. може мати поважні також політичні наслідки — стверджує преса. Швайцарська преса, ствердивши, що швайцарські банки були заскочені тією британською валютною реформою, передбачує, що Вільсон звернеться до опозиційної Консервативної партії з пропозицією створити коаліційний уряд.

7 ДЕРЖАВ ЗДЕВАЛЬВУВАЛИ СВОЇ ВАЛЮТИ у зв'язку з такою девальвацією англійського фунта: Еспанія, Ізраїль, Гонґ Конґ, острови Фіджі, Бермуди, Ірляндія і Данія. Вони рішили достосуватись до нової ситуації, яка настала в питаннях імпорту-експорту товарів. Однак багато країн, із Америкою у проводі, заявили, що вони зберігають дотеперішнє відношення своїх валют до вартости золота та хіба підвищуть % від позик.

НА КІПРІ ЙДУТЬ ВІД ПОЛОВИНИ МИНУЛОГО ТИЖНЯ БОЇ між тамошніми греками і турками. Кіпр дістав державну незалежність у 1960 р., але в 1963 році почались там бої між турецькою меншиною і грецькою більшістю. Туреччина вислала гострого листа з протестом до грецького уряду, який відкликав з Кіпру команданта тамошнього грецького війська, генерала Ґріваса.

ПАПА ПАВЛО VI В МИНУЛУ НЕДІЛЮ 19 листопада вперше у вікні своєї кімнати у Ватиканському палаці — після операції, яку перейшов 4 ц. м. Папа дякував Господеві за щасливе видужання та благословив 25.000 народу, зібраного на площі св. Петра.

СССР знову ппрешкоджує Раді Безпеки ОН у справі Середнього Сходу

Об'єднані Нації. — Совєтський Союз несподівано зголосив у понеділок 20 ц. м. в Раді Безпеки Об'єднаних Націй власну резолюцію у справі ізраїльсько-арабського спору, не поінформувавши про це раніше ані безпосередньо заінтересованих сторін, ані інших великодержав. Обидві давніші резолюції в цій справі, зголошені Америкою та трьома „невтральними" державами під проводом Індії, не мали шансів успіху і тому Британія, перевівши вичерпні наради з ізраїльцями та арабами, зголосила свою резолюцію, яка мала шанси дістати потрібних для своєї важности 9 голосів на 15-тичленній Раді Безпеки. Британська резолюція пов'язувала відкликання ізраїльських військ із зайнятих ними арабських земель із визнанням арабами „права до самостійного і безпечного" існування Ізраїлю та його права на вільну мореплавбу. В усіх трьох резолюціях — американській, індійській і британській — говорилось про вислання на Середній Схід репрезентанта Об'єднаних Націй для промощення шляху до тривкого замирення. Тим часом совєтська резолюція промовчує зовсім такого представника ОН на Середньому Сході, як мирового посередника, зате вимагає, щоб Ізраїль „негайно" відкликав всі свої війська і справу мореплавби звужує до „міжнародних" вод — що може дати арґумент Єгиптові, що ані Суезький канал, ані Тіранська протока не є міжнародними водами, отже Ізраїль не має права користуватись ними. Тому Ізраїль зразу відкинув совєтську резолюцію.

Девальвація валюти у Британії спричинила різкі атаки проти уряду

Лондон. — Неприхильні супроти соціялістичного уряду Гаролда Вільсона настрої, які виявились у вислідах цілого ряду доповняльних виборів у Британії, поширились і поглибились внаслідку несподіваної девальвації англійського фунта, переведеної минулої суботи. Зниження вартости фунта у відношенні до доляра з 2.80 до 2.40 спричинить напевне значне подорожіння товарів, а що уряд наполягає на дальше замороження заробітків, то населення потерпить від тієї реформи. Гаролд Вільсон заапелював у своїй радіо-телевізійній промові до народу, щоб не керуватися егоїстичними спонуками, а принести жертву задля добра держави, та мотивував знижку фунта потребами зрівноваження платничого балянсу та пожвавлення експорту. Подібними арґументами боронив цю останню реформу британської валюти канцлер скарбу (міністер фінансів) Джеймс Ґаллаґен в минулий понеділок у своєму виступі в палаті громад. Речник опозиційної Консервативної партії — її лідер Едвард Гіт і фінансовий експерт Ієн МекЛід — характеризували девальвацію фунта, як банкрутство економічної політики уряду Вільсона і зламання даваних тим урядом приречень та вимагали просто димісії Ґаллаґена. Однак загально припускають, що не вважаючи на огірчення публіки і зріст опозиційних настроїв в парляменті — уряд Гаролда Вільсона дістане — після переведення дебат над промовою Ґаллаґера — потрібне вотум довір'я.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА

Сінсенеті, Огайо. — Джетовий пасажирський літак Конвейр 880 Летунської Лінії Транс Ворлд 20-го листопада о год. 9-ій по полудні за східнім часом пере самим приземленням на летовиці в повітрі загорівся і впав на землю з 72-ма пасажирами та 7-ма членами залоги. Спочатку думали, що всі особи на літаку загинули, але пізніше виявилося, що двадцять осіб живуть, а 59 загинули.

ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

о. прелат д-р Василь Кушнір
президент СКВУ

Йосип Лисогір
1-ий заст. президента СКВУ

Світовий Конґрес Вільних Українців, що відбувся в Ню Йорку в тижні від 12 до 19-го листопада, створив постійну установу СКВУ та її Секретаріят із Президією та Виконавчим Органом на чолі. Схвалений статут передбачає, що Світові Конґреси Вільних Українців відбуватимуться щошість років, але Президія Секретаріяту та його Виконавчий Орган змінятимуться ротаційно щодва роки, змінюючи також осідок Секретаріяту. На перших два роки Виконавчий Орган Секретаріяту буде в Канаді, на чергові два роки перейде до ЗДА й опісля знову на два роки до Европи. До першої Президії Секретаріяту СКВУ були обрані:

Президент:

о. д-р Василь Кушнір (Канада)

Заступники президента:

1. Йосип Лисогір (ЗДА)
2. Антін Мельник (Европа)
3. Д-р Василь Іваницький (Арґентина)
4. Інж. Степан Плахтин (Бразилія)
5. Мирослав Болюх (Австралія)

Генеральний секретар:

Микола Плав'юк (Канада)

Заступники секретаря:

1. Ігнат Білинський (ЗДА)
2. Д-р Святомир Фостун (Европа)

Скарбник:

Іван Іванчук (Канада)

Заступники скарбника:

1. Проф. д-р Богдан Гнатюк (ЗДА)
2. Омелян Коваль (Европа)

Члени Президії:

ВПреосв. Митрополит Кир Максим Германюк (Українська Католицька Церква)

ВПреосв. Архиєпископ Мстислав Скрипник (Українська Православна Церква)

Пастор Іван Яцентий (Українські Протестантські Церкви)

Ред. Іван Сирник (Канада)

Д-р Матвій Стахів (ЗДА)

Всч. о. Омелян Бачинський (Европа)

Контрольна Комісія:

Юліян Ревай (ЗДА)
Д-р Михайло Марунчак (Канада)
Д-р Микола Іванович (Европа)
Інж. Венедикт Васюк (Венесуеля)
Проф. Мирослав Шегедин (Австралія)

Виконавчий Орган Президії Секретаріяту СКВУ:
(На два роки з осідком в Канаді)

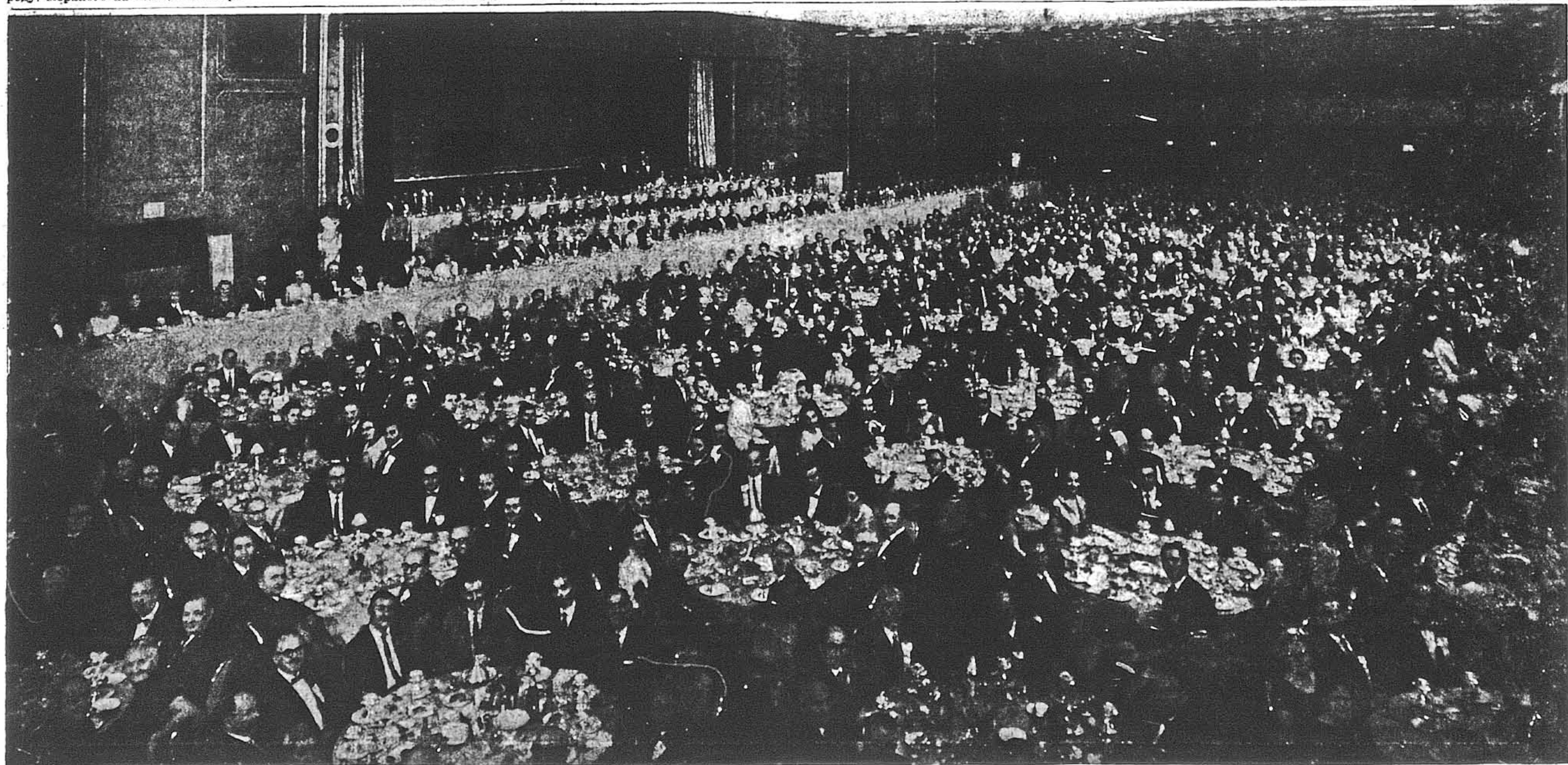
Президент: о. прелат д-р Василь Кушнір
Заступник президента: ред. Іван Сирник
Генеральний секретар: Микола Плав'юк
Скарбник: Іван Іванчук

ЗДА мають 200 мільйонів мешканців

Вашингтон. — 20-го листопада годинник в Бюрі перепису населення в столиці повідомив, що ця країна зареєструвала свого 200-мільйонового мешканця. Сталося це о год. 11.03 перед полуднем в присутності президента Джансона, який з цієї нагоди виголосив коротку промову. Президент сказав, що перед цією країною стоїть проблема, чи вона має бути великою в найближчому столітті. Президент заявив, що на цей запит треба відповісти „так". Америка відповіла вже тричі на три основні проблеми. І так під час Американської революції Америка відповіла „так" на запит, чи вона бажає бути вільною. Під час Громадянської війни була друга відповідь „так" на запит, чи вона має бути одною об'єднаною країною, а під час економічної депресії була відповідь „Так" на запит, чи вона має бути гуманною державою. Тепер, казав Президент, маємо дати відповідь на те, чи бажаємо бути великою державою. Коли відповідаєвідь „так" на запит, чи вона про те, щоб поліпшити справу виховання й освіти, міжрасові взаємини, очистити повітря, поліпшити умови життя в містах та зберігати природні ресурси цієї країни. Щодо числа населення ЗДА стоять на четвертому місці в світі. Китай має 790 мільйонів, Індія — понад 500 мільйонів, а СССР — 240 мільйонів.

У В'єтнамі продовжуються важкі наземні бої

Сайгон. — У центральній гористій околиці Південного В'єтнаму йдуть вже близько три тижні важкі бої, які обом сторонам принесли поважні людські втрати. У понеділок 20-го ц.м. ворогові вдалося відрізати й оточити один курінь парашутистів, піддавши його мінометному і скорострільному вогневі. Згинуло 76 американських вояків і 81 було ранених, поки наспіла відсіч. Бої в тій центральній частині Південного В'єтнаму, недалеко кордону сусідньої Камбоджи, ведуться за окремі тамошні горби, зокрема за високий на 1.416 стіп горб за шість миль на північний схід від міста Дакто і за шпиль гори високої на 4.200 стіп. По комуністичному боці боряться реґулярні частини північнов'єтнамської армії, перекидувані туди потаємно від довшого часу. Втрати комуністів у тих боях нараховують вже на поверх 1.000 вояків. Однак, крім поважних людських втрат, американці втратили теж багато гелікоптерів, збитих або пошкоджених ворожим вогнем під час приземлювання, коли підвожено ними резерви або евакуйовано ранених. Впродовж 4-х останніх днів втрачено над Північним В'єтнамом 11 літаків, при чому загальні втрати літаків над Північним В'єтнамом зросли до 749.

НА ЗАКІНЧЕННЯ ПЕРШОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ В НЮ ЙОРКУ В НЕДІЛЮ 19-го ЛИСТОПАДА ВІДБУВСЯ В ГОТЕЛІ ГІЛТОН ВЕЛИЧАВИЙ КОНГРЕСОВИЙ БЕНКЕТ

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Після СКВУ

Перший в нашій історії Світовий Конґрес Вільних Українців уже за нами. Сміло можна б сказати, що здійснилися мрії бодай одного покоління, бо ж ідея такого конґресу виникла перед більше, ніж тридцяти роками й сама його практична підготова тривала майже десять років. Очевидно, що цей Конґрес не був ідеальний, бо на світі нічого немає ідеального, але тим не менше він своєю чисельністю та своїм перебігом і вислідом таки перейшов сподівання його організаторів і багатьох громадян, що навчені досвідом мали до самого відкриття конґресу, або й до його закінчення, багато всіляких побоювань.

У чому ж можна добачувати великий успіх СКВУ? Насамперед у тому, що він взагалі відбувся. Під час його підготови було стільки суперечностей, стільки побоювань, недовір'я і підозрінь, що завжди треба було рахуватися з можливістю його щонайменше відложення. Також і „ворог не спав" та певно робив усе можливе, щоб нам „допомогти" до чергової невдачі, підсуваючи нам різні „домашні задачі". Коли ж усі ці труднощі переможено і СКВУ таки відбувся і відбувся в найбільшому порядку та при справді масовій участі, то це вже величезний успіх сам по собі.

Із багатьох розмов та коментарів під час і після Конґресу можна б прийти до висновку, що ані одне з наших угруповань з нього вповні не вдоволене. Це черговий успіх, бо свідчить, що кожне з цих угруповань мусіло поступитись, принесло якусь — можна б сказати — групову жертву для загального добра. Тільки при такому ставленні можна було довести до того, щоб під час Конґресу побіч себе сиділи чолові репрезентанти усіх наших угруповань та щоб вони промовляли з одної плятформи, не зважаючи на всі свої групові суперечності. В результаті, цей наш перший Світовий Конґрес Вільних Українців увійде до історії, як безсумнівно найбільше і найбільш успішне зусилля української діяспори об'єднати свої сили та впорядкувати свої внутрішні відносини для свого власного самозбереження та для допомоги рідному народові в його змаганнях до волі і незалежности.

Виникає другий запит: чому й кому треба завдячувати, що цей Конґрес відбувся і відбувся успішно? Вважаємо, що до цього успіху на свій лад та у відповідній мірі причинилися всі, але найбільше причинився до нього нарід, причинился найширші маси нашої суспільности, що й виявилося зокрема під час збіркової акції фондів на цілі СКВУ. Нарід хотів цього Конґресу і з цим мусіли рахуватися всі провідні діячі наших угруповань. Це заставляло їх іти на взаємні компроміси, взаємно поступатись та шукати якоїсь синтези, шукати спільного знаменника для своїх партикулялярних справ у спільному змаганні до спільної мети.

Це тільки важливіше з вартостей цього Конґресу для наших внутрішніх справ. Але, на цьому його вартість далеко не вичерпується. Не менш успішним і потрібним він був і в зовнішньому відношенні. Міжнародні і крайові пресові аґенції, радіові і телевізійні стації та навіть цілосторінкові оголошення в „Ню Йорк Таймсі'", як висилка матеріялів Конґресу на адреси багатьох державних мужів, дипломатів і політиків рознесли і поширили по світі не тільки вістку про цей наш Конґрес, але й про його цілі та завдання, пригадали світові долю України в комуно-московській неволі та її прагнення до волі і незалежности.

Усе це доказує, що ввесь великий труд з підготовою першого Світового Конґресу Вільних Українців не був даремний, що він „виплатився", як у внутрішньому, так і зовнішньому відношеннях. Цим він дасть нову надію й нашому народові на рідній землі, в ім'я якого і для якого цей Конґрес був скликаний і відбувся.

Було б великою помилкою вважати цей перший СКВУ завершенням. Навпаки, він був тільки трудним, але добрим початком. Він матиме повний успіх тільки тоді, як ми в його дусі продовжуватимемо наші зусилля та здійснюватимемо його постанови.

I. Світ

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЮВІЛЕЙ

П'ятдесятліття большевицького розгрому Установчих Зборів, захоплення большевиками влади в колишній Російській імперії, розгрому демократичних установ, що постали після революції в лютому 1917 року, та початок масового терору, без якого комуністична влада не змогла б удержатися, галасливо відзначила в СССР московська олігархія.

Але в чаду ювілейних урочистостей та бучних промов про „успіхи" совєтської влади не згадано ані словом тих, хто дійсно провів так звану жовтневу революцію — одного з головних „вождів", творця червоної армії, Льва Троцького та його найближче оточення. Ленін у ті часи ховався від арешту в самому Петрограді або „на дачі" у Фінляндії.

Немає потреби говорити тут про помилки Тимчасового Уряду, зокрема лідера лівих політичних течій А. Керенського. Але це він був головним противником арешту і віддання під суд большевицьких головачів, Леніна, Троцького, Каменева та Зінов'єва, як того вимагав у червні 1917 р. на Всеросійському Селянському З'їзді меншовик Чхеїдзе.

Треба сказати, що меншовики найгостріше виступали тоді проти большевиків, вказуючи на небезпеку, яку являли вони для справи революції. Про цей виступ Чхеїдзе дізналися ми від учасника того з'їзду, нашого селянського делеґата, політичного засланця М. Кузьменка.

В американській пресі та журналах написано чимало про цей „ювілей" большевиків, бо це була велика історична подія, яка привела до сучасних політичних турбот, напруження та безконечних воєнних конфліктів.

Хочемо звернути тут увагу на щойно надруковану, дуже тенденційну книжку, написану групою журналістів „Ню Йорк Таймсу", під редакцією Г. Солсбері. На означення СССР уживається тут виключно „Раша", а його мешканців „рашен", і навіть термін „совєтський" рідко - коли трапляється. Виходило б, крім росіян, не існує там інших народів, зокрема українців, що становлять 45% населення СССР.

Серед зібраних в цій книжці матеріялів і фактів є, безперечно, чимало цікавих, але вони губляться в репортерського характеру реченнях, що знецінює публікацію. Автор рецензії на цю книжку, проф. Сетон - Ватсон з Лондонського університету, пише в „Бук рев'ю" того ж часопису, що цілковито зайвими є в ній, наприклад, такі місця, як опис сніданку якогось Ульянова та його спогади про революцію.

Кілька розділів з цієї книжки, присвячених окремим ділянкам з життя СССР, друковано в „Ню Йорк Таймсі" протягом п'яти тижнів.

Цікавий розділ про совєтську літературу, зокрема про творчість відомих поетів Євтушенка та Вознесенського, і про арештованих письменників Даніеля й Синявського, які пересилали для друкування свої твори за кордон. Однак, немає й згадки про українську літературу і про суди - розправи над українськими літераторами. Взагалі про Україну є лише географічного характеру згадки.

Поверховно згадано колективізацію та її мільйонові жертви, натомість підкреслюється „жалюгідний" стан сільського господарства до революції в порівнянні з сучасним механізованим рільництвом. Очевидно, для кожного, хто то знає, що сільське господарства на Україні до революції не було аж таким „беквορд", відсталим, таке порівняння виглядає як тенденційне. Як відомо, рільничі машини і знаряддя були дуже поширені не тільки по т. зв. економіях, але й серед заможного селянства завдяки земству.

У книжці цілком зіґноровано національну проблему в СССР, цю найдошкульнішу для московсько - комуністичної імперії проблему. І Сетон - Ватсон це виразно зазначає, коли пише: „Найбільшою її прогалиною є відсутність перегляду не - російських національност е й, що становлять майже половину населення СССР. Там є лише випадкові згадки про не - росіян, як, наприклад, про грузина, який, мовляв, щасливий, що його діти виростуть як росіяни... Є короткий уступ про мусульман і цілий розділ про жидів. Це — все!"

Проф. Сетон - Ватсон, знавець совєтських справ, пише: „Українці — найбільш чисельний з-поміж усіх неросійських народів СССР, хоч може вони не так сильно вирізняються від росіян і більше виставлені на впливи російської культури. Однак, поруч з певним успіхом обмосковлення, Україна все ж є свідоцтвом успішного збереження, навіть посилення національного почування її населенням".

Причиною такої фальшивої оцінки авторами книжки дійсного стану є, мабуть, те, що вони порівнюють історію формування СССР з творенням ЗДА: мовляв, Російська імперія поширювалася на теренах некультурних азійських народів так само, як поширювали америка н ц і свій стан посідання на території індіян.

Безперечно, такі погляди мають своє коріння в інтерпретації історії Росії епігонами московського імперіялізму, які твердять про „благодійні" для „диких" племен Азії, наприклад, в Туркестані, московські впливи. Російські історики завжди замовчували епохи блискучої державности хоч би узбеків, не кажучи вже про Грузію та Вірменію з їх тисячолітньою історією.

Російські та жидівські еміґранти протягом ось уже 50 років пропаґують в американських школах і підручниках ідентичність Росії і Совєтського Союзу, твердячи, згідно з твердженням совєтських авторів, що національне питання там успішно розв'язано.

Кілька років тому редакція „Н. И. Таймсу" написала у відповідь на листа В. Косаренка - Косаревича, що СССР і Росію ототожнює вона задля зручности та спрощення — з огляду, мовляв, на широкі кола читачів. Отже, часопис не мав ніякого поважного арґументу.

Проф. Сетон - Ватсон повчає цей часопис, журналістів і політиків такими словами: „Нерозумно припускати, що домінуючу в Совєтському Союзі російську кул ь т у р у приймуть без спротиву неросійські народи так, як прийнято домінуючу культуру англо - саксів у Північній Америці... Також нерозумно думати, що совєтський економічний та культурний проґрес допомагає не - російським народам, і що вони у своїх серцях стануть совєтськими патріотами, полюблять росіян і обмосковляться... Вигоди, що їх приносять чужі правителі рідко коли викликають вдячність, коли існує принцип „ліпше самоуправління, аніж добрий чужий уряд".

Контрастом до цієї праці редакторів „Н. И. Таймсу" є книжка відомого автора Юджина Лайонса, одного з редакторів „Рідер Дайджесту", що друкується 12 мовами, накладом 28 мільйонів примірників. В скороченні ця цінна книжка була надрукована в листопадовім числі цього журналу під назвою „Загублений робітн и ч и й рай". Ю. Лайонс, відомий зі своїх прихильних писань про поневолені народи Совєтського Союзу, зокрема є автором книжки „Наші секретні союзники: народи Росії".

Степан Женецький

ЛЕМКІВЩИНА У 1918 РОЦІ

Надії українського народу на те, що перша світова війна може принести з собою відновлення української самостійної держави, справдилися.

Внаслідок невдач московської армії на фронтах, в Росії вибухла в 1917 р. революція, яка повалила царат і захитала основи московської імперії. З тієї революції скористали українці, що перебували під московською займанщиною, і 22 січня 1918 р. проголосили свою незалежну державу зі столицею в Києві.

Також частина українського народу під австро-угорською займанщиною використала війну, щоб визволитися з-під німецького й мадярського панування. Коли Австро - Угорщина внаслідок довгої війни почала розпадатися, вночі на 1-го листопада 1918 р. українські вояки, що були в австрійських полках у Львові, розброїли вояків не - української національности, зайняли всі урядові будинки і вивісили на львівській ратуші український національний синьо - жовтий прапор. В той самий час українці перебрали владу в свої руки по всіх містах Галичини, окрім міста Перемишля. В такий спосіб була відновлена українська держава в Галичині, зі столицею у Львові, яку названо Західньо - Українською Народною Республікою

Населення Лемківщи н и вирішило також скористати з того, що Австро - Угорщина розпалася. Вітка українського народу — лемки постановили визволитися з-під 700-річного польського панування, приєднатися до відновленої української самостійної держави і знову жити разом зі своїм народом, як то було за княжих часів, коли Лемківщина, тоді звана Хорватією, входила до складу Української Княжої Держави.

На вістку про те, що в престольному Києві, а пізніше у Львові відновлено українську незалежну державу, на Лемківщині створилися два визвольні центри.

18-го листопада 1918 р. в селі Команчі постав т. зв. Сяніцький Комісаріят Західньо - української Народної Республіки, який проголосив об'єднання Східньої Лемківщини і Надсяння з Галичиною. Провідниками Сяніцького Комісаріяту, що перейшов в історію під популярною назвою „Лемківської Команецької Республіки", були: відомий народний діяч о. Пантелеймон Шпилька, парох Вислока — голова, та члени: о. Гробельський, парох і декан Щавного, о. Теодор Вареха, парох Волі Мигової, о. Пристай з Явірника; вчителі: Григорій Судомора і Андрій Крупський: селяни: Василь Кира і Іван Барна з Команчі, Федір Гаргай і Іван Баб'як з Репеді.

Другий визвольний центр постав на Західній Лемківщині, в селі Флоринка, Грибівського повіту, названий пізніше „Лемківською Республікою".

5-го грудня 1918 р. в цьому селі відбулися збори представників населення Західньої Лемківщини, на яких усі присутні заявилися за те, щоб Лемківщина була приєднана до Галичини, отже до Української Західньої Народної Республіки. Провідниками цього центру були: о. Дмитро Хиляк, д-р Ярослав Качмарик і селянин Микола Громосяк. Цікаво відзначити, що хоч творцями „Лемківської Флоринськ о ї Республіки" були лемки українського і москвофільського напрямків, одні й другі заявилися за приєднання всієї Лемківщини до відновленої української держави.

Рік пізніше, 22-го січня 1919 р., Українська Західня Республіка зі столицею у Львові об'єдналась з Українською Народною Республікою зі столицею в Києві в соборну самостійну державу. Відновлення рідної держави, бої за золотоверхий Київ, за Львів, Чернівці, за Мукачів і Хуст, за Команчу, Сянік і Флоринку — записалися глибоко в серцях і душах українського народу. Героїчні визвольні змагання 1918-1919 років дають наснагу і витривалість сучасному поколінню українського народу до дальшої боротьби за волю і державність. І цю боротьбу український народ буде провадити так довго, аж переможе, прожене всіх загарбників із своєї землі і відновить свою могутню Українську Суверенну Соборну Державу, до якої ввійдуть усі волості української землі.

Тоді і наша многострадальна, прекрасна, зелена Лемківщина, буде остаточно звільнена з-під польського панування, очи щ е н а від ляцьких зайд, осадників-колоністів і об'єднана навіки з Україною.

Леся Лисак

ЛЮДИ МІНЯЮТЬСЯ...

Ще поки ми їх побачили, ми чули про них багато. Вони видавалися нам так, як і країна, якої ще тоді не бачили, трохи незвичними. Або краще сказати — трохи інакшими, як ми. Інакшими, якщо йдеться про форми, до яких ми звикли. Власне нам видавалося, що вони не визнають багатьох форм, без яких ми не можемо обійтися. Видавалося тоді, що вони люблять себе і завжди почувають дуже свобідними. На наш смак — навіть надто свобідними. Дехто навіть казав, що вони не визнають ніякого „бон тону". Багато говорилося в ті часи про американців.

У травні тисяч дев'ятсот сорок п'ятого року, коли ми побачили їхніх вояків, вони теж видалися нам іншими від тих, яких ми перед тим бачили. Правда, ми побачили їх не у бойовій акції, а тоді, коли вже війна закінчилась.

Американський вояк, ідучи вулицею, жував ґуму. Він не виструнчувався так, як інші вояки. У його поставі не видно було напруження, навпаки, він — на наш смак — поводився дуже свобідно. У військовому уряді можна було застати підстаршину, що, сидячи при бюрку, поклав вигідно свої ноги на бюрко. Це останнє вже нас „гіршило". Як так можна!

Коли ми приїхали сюди, ми довгий час не могли звикнути до цієї інхьої поведінки. Ось щойно зустріли ви чоловіка, а уже питає „як тебе на ім'я"? — і безцеремонно починає звати вас „Джаном" чи „Майком". Або фамільярно поплескує вас по плечу, немов би ви були здавендавна близькими приятелями. І говорить до вас так само фамільярно, без ніяких прикрас.

Спочатку це декому не подобалося, спочатку це декого вражало.

Це були часи, коли багато з тих, що приїхали, мусіли працювати на „чорній роботі" поруч тутешніх Джанів і Майків. Часи, коли дехто заробляв за годину праці сімдесят п'ять центів. Коли десять долярів дехто уважав за „великі гроші". І коли автобусовий квиток у місті коштував п'ятнадцять центів. Коли вживане авто було люксусом, і коли ще не було у хаті телевізійного апарата.

З часом люди, які приїхали з Европи, почали звикати до тутешніх форм. Людина бо звикає до всього. І з часом почали думати, що ці „інші" форми не такі то, мабуть, лихі. Людина може почувати себе і поводити вільно. Не потрібно втискати себе у рямці чогось вимушеного, надуманого. Не потрібно увесь час побоюватися, що може „так не годиться". Не потрібно конче придумувати нещирих слів. Можна говорити так само, як і вести себе — просто і ясно. Природньо. Так, природньо.

Та... непомітно приходили зміни. З „чорної" роботи перейшли до бюр. Нове авто не є ніяким люксусом, є конечністю. На закупи харчів вже не йдете до „ґросерні", а їдете до „супермаркету". Там де вистачало двадцяти п'яти центів, треба дати доляра.

А котрогось дня у свідомості почали зарисовуватися ще й інші зміни. І то не лише у вашій свідомості, а й у тих, чия поведінка видавалася нам колись ... надто свобідною. Ви починаєте запримічувати, що цієї свобідної „американської" поведінки якось вже не стало. У фірмі, де ви працюєте, ніхто не поважиться покласти ноги на бюрко. Ніхто не поплескує нікого фамільярно по плечу. Ніхто не кличе „гей, ю, Джан, гав ар ю"! Зате ви щораз частіше чуєте розмови, переповнені масою слів із словника. Слів, яких досі не вживалося у щоденному житті і які звучать неприродньо. Ці слова напушені, і за ними губиться зміст.

Коли зверхник хоче зробити службовикові якусь завагу, він не каже цього ясно. Він замотує простісі н ь к у думку у таку фразеологію, що здається навіть сам не не зміг би її розмотати. Він добирає вишукані, високопарні слова. Так само говорить репрезентант то р г о вельної фірми, який хоче щось продати. Він не каже цього ясно — він виголошує неприродню і страш е н н о нудну промову. Річ у тому, щоб про все — про найзвичайніщі речі — говорити звисока. Щоб собі в такий спосіб додати „престижу"...

Ви у товаристві своїх колеґ по праці. Вони безнастанно говорять. Один наперед другого. Говорять про маловажні речі, але послухайте, як говорять! Самі суперлятиви. Ресторан, у якому вони вчора вечеряли — незрівнянний. Нове авто, яке хочуть купити — божественне. Телевізійний апарат, який оглядали — прекрасний. Вони хваляться, вони намагаються вивищити один одного. По годині такої розмови вам починає шуміти в голові: чи ви справді знаходитеся між людьми, які заробляють приблизно стільки ж, що й ви, чи може помилково попали поміж мільйонерів?

Ви мовчки дивуєтеся, а тоді несподівано питає вас ваш шеф: „Чому ви нічого не говорите? Може хворі"?

Відповідаєте, що ні, що ви

(Закінчення на стор. 3-ій)

о. Семен Гаюк

БОЛЬШЕВИЦЬКА „ОБРЯДОВІСТЬ"

(З приводу публікації А. Філатова: „О новых и старых обрядах")

(1)

З перших днів після т. зв. жовтневої революції большевики розпочали жорстоку боротьбу з релігією і з усякими проявами релігійности в народі. Ця боротьба була спрямована не тільки на знищення Церкви і духівництва, але й на цілковите знищення від віків існуючих обрядів. Вся потуга державного апарату, що діяв насильством і терором, була поставлена до цієї акції. Храми Божі дотла руйнувалося, духівництво гнали і фізично винищували, церковні обряди висміювали і забороняли. Задурманеним успіхами революції гонителям здавалося, що вже протягом кількох найближчих або, принаймні, кільканадцятьох років знищення Церкви Божої і цілковите викорінення релігії на безмежних просторах червоної імперії буде доконаним фактом.

Та ось минуло не кільканадцять років, а півстоліття і, не зважаючи на несамовиті зусилля большевицького антинародного режиму, не зважаючи на невгаваючий терор супроти віруючих мас, незламна віра в Бога, любов до Церкви, прив'язання і сентимент до релігійних обрядів живуть серед переважаючої більшости населення СССР.

Після проголошення в лютому 1918 року декрету про відокремлення Церкви від держави і школи від Церкви большевики намагалися відірвати й віруючі маси від опіки переслідуваної Церкви. З цією метою новим совєтським законом скасовано обов'язковість і юридичну правосильність церковних тайн хрищення і шлюбу та офіційне визнання церковного обряду похорону. А чейже ці важливі церковно-релігійні чинності з давен-давна супроводили усі знаменні події в житті кожної віруючої людини. Людям призначено лише обов'язок формальної реєстрації цих подій в непривітних урядових установах, відомих під назвою ЗАГС-ів. Звичайно, ці формальні, суто канцелярійні реєстрації позбавлені будь-якого церемоніялу, — не могли задовольнити не тільки людей віруючих, але навіть людей, зовсім індеферентних до Церкви.

Таким чином, у цій важливій побутовій ділянці постав своєрідний „вакуум" — порожнеча в житті громадян. Треба було цю порожнечу чимось виповнити. І ось большевицькі реформатори почали поспіхом творити свої власні обряди: замість тайни хрищення — почали відбувати большевицькі „звіздини" або „октябрини", замість церковного шлюбу — „совєтський шлюб", замість церковного похорону і панахиди — „совєтський похорон" і „громадянську панахиду".

Усі ці нові підміни церковних обрядів мали хаотичний і, як правило, мітинговий характер, що своїм вістрям були спрямовані проти віковічної церковної обрядовости. Не диво, що й ці обрядові большевицькі лицедійства, позбавлені всякої пристойности, також не задовольняли людей. З нараженням на різного роду репресалії, де тільки була можливість, люди зверталися за духовними потребами до Церкви та її віковічної освяченої обрядовости.

І от тепер, після півстолітньої боротьби з Церквою та її обрядовістю, большевицька диктатура, не послаблюючи цієї боротьби, намагається всіма доступними їй засобами впровадити й остаточно встановити свою т. зв. „нову обрядовість".

Останні публікації, що вийшли на Радянщині, яскраво вказують на посилену акцію большевицького уряду і комуністичної партії саме в цім напрямі. В 1964 році видано колосальним накладом книжки: Є. Климова — „Новые обычаи и праздники", і в 1965 р. колективну працю — Нагіряка, Петрова і Раузена „Новые обряды и праздники". А цього року дещо зменшеним накладом, бо лише в 60.000 примірниках, вийшла книжка А. Філатова „О новых и старых обрядах".

Всі ці большевицькі опуси майже однозвучні в своїх випадах супроти Церкви та її обрядовости і в своїх міркуваннях зводяться до одного: мовляв, старі обряди — це пережиток старого і зогнилого буржуазного суспільства, а нове соціялістичне суспільство, що прямує до світлосяйних вершин комунізму, мусить мати й свої нові обряди.

Остання публікація Філатова, бувши вповні співзвучною з двома вище згаданими, цікава тим, що автор її наполягає на конечності нових большевицьких обрядів і в той же час пропаґує встановлення суворої одностайности ритуалу всіх цих обрядів по цілому СССР. Щоб підсилити це своє домагання, Філатов подає багато прикладів, як саме дотепер відбувалися большевицькі ритуальні церемонії. І саме з цього погляду книжка Філатова являє собою особливу вартість, як офіційний документ про безглуздий експеримент, який большевицька влада ось уже півстоліття безкарно практикує над поневоленими нею народами.

Тож для кращої ілюстрації знущання большевиків над душами людей наведемо з його книжки опис так званих „октябрин".

„В переднім кутку клюбу відділ піонерів під неголосне биття в бубон співає: „Ми молода ґвардія робітників і селян..."

— Товариші піонери, пропоную вам піти за матір'ю і запросити її сюди, — оголошує голова.

Идуть піонери з голосним барабаненням і повертаються з матір'ю, яка несе на руках дитину. Вся публіка апльодує і кричить „ура!" Коли усі увійшли до клюбу, молода мати заявляє:

— Дитина належить мені тільки фізично. Для духовного виховання передаю її суспільству. Оплески. Голова бере дитину на руки, а піонери повівають над нею полотнищем свого прапора.

— Ми, піонери, даємо клятьбу, що допоможемо новому членові пройти всі три школи: піонерську, комсомольську і комуністичної партії — і стати чесним громадянином. З честю приймаємо новонароджене дівча у свій відділ.

Голова зачитує офіційно грамоту, видану новонародженій громадянці від житлового комітету: „Управа і трудящі дому врочисто приймають в члени свого колективу новонароджену і нарікають її ім'я — Мая в честь міжнародного пролетарського свята 1-го мая (травня). Музика. Вигуки „ура". Оплески.

Санячейка дому зачитує і підносить матері другу грамоту про прийняття шефства над дитиною. Новій громадянці дарується портрет Рози Люксембурґ (це, треба думати, замість хрестика чи ікони), а матері — книга про материнство (це — замість молитовника)".

Або інший варіянт большевицького „хрещення".

Новонародженого несли до місцькому. Тут відбувався церемоніял вручення подарунку. Дарували одне і те саме — червону сатинову верету. Але вже за цю верету голова місцькому брав реванш. Над колискою дитини він виголошував двогодинну доповідь про міжнародне положення. Дитина, звичайно, заходилася від крику, але досвідченому ораторові не завдавало великого труду її перекричати. Дорослі, нудьгуючи, курили. По закінченні доповіді посинілій від крику дитині давали ім'я: хлопчика звали Доброхімом, а дівчинку Кувалдою, сподіваючись, що дітей будуть так звати ціле життя. Потім всі присутні розходилися з почуттям незручности. А вдома, звичайно, все приходило в норму. Доброхіма звали Димою, а Кувалду -- Клавдією. Але почуття незадоволення залишалось ще надовго (стор. 47)."

100-ЛІТТЯ АКАДЕМІЧНОЇ ГІМНАЗІЇ

16 вересня 1967 р. відбувся в „Домі Зустрічей" в Мюнхені святковий концерт для відзначення 100-ліття заснування Академічної гімназії у Львові.

Д-р Питлик, як голова комітету, відкрив концерт і у привітальному слові відзначив мету свята та підкреслив ролю значення Академічної гімназії в розвитку Галичини. Музичну програму концерту розпочала панна Дарія Кордуба, яка з чуттям виконала на фортепіяні „Сонату ціс-моль" Бетговена. Ювілейну промову виголосив д-р Питлик. Виступ його був короткий і змістовний. Він розповів історію гімназії з пам'ятного 1867 року, коли в перших чотирьох клясах введено українську мову як викладову, тепло відмітив директорів і визначних професорів, що своєю працею причинилися до розвитку цієї важливої середньої школи. Він також згадав визначних громадян, що вийшли з її мурів, як Архиєпископа Кир Івана Бучка, сл. п. полковника Євгена Коновальця, генерала Тараса Чупринку - Шухевича та інших. Дальша частина програми була виключно музична.

Зібрана публіка мала можливість почути три пісні у виконанні пані Світляни Микитчак, сопрано, а саме: „Бабине літо", слова В. Пачовського, музика Д. Січинського, „Жита", слова й музика А. Гнатишина та „Утоптала стежечку", слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка. Найкраще прозвучала пісня „Жита". В цьому виконанні молода співачка показала добру школу, чітку дикцію та чудову гнучкість голосу. Цією піснею п. Микитчак полонила публіку, зокрема її блискучим закінченням.

Мило й по - мистецьки звучали пісні у виконанні баритона п. Богдана Шарка, широко відомого у Мюнхені з виступів у Баварському радіо. На концерті він виконав „Безмежнеє поле" — слова І. Франка, музика Лисенка, „Ллється море", слова О. Олеся, муз. О. Бобикевича й жартівлину пісню „Гей дівчата, де йдете?", слова й музика А. Гнатишина. У своєму виступі Шарко показав добре драматичне виконання та рівночасно м'який ліричний голос, зокрема в низьких позиціях. Жартівлива пісня Гнатишина вийшла весело та з добрим наголошуванням. На домагання публіки пані Микитчак і пан Шарко під рясні оплески виконали дует „Де ти бродиш, моя доле" в муз. обробці Заремби.

Кінцевою точкою програми був виступ скрипаля віденської симфонічної оркестри професора Вільгельма Барана, який виконав „Андалюзький романс" П. Сарасате та „Сніговицю" й „Колискову" А. Гнатишина. Виконання п. Барана були з глибоким знанням музичної техніки та з великою любов'ю до української музики. „Колискова" створила справжній колисковий настрій серед публіки, і мистець мусів її повторити. Музичний супровід професора Рупрехта Гундляха стояв на високому мистецькому рівні й був передумовою успіхів співаків і скрипаля.

Після концерту, що був успіхом для організаторів свята та залишив глибоке враження серед присутніх, гості перейшли до окремої гостинної кімнати, де продовжували врочисте святкування. В новій обстановці за перекускою і при вині баритон Богдан Ш а р к о, правнук директора Академічної гімназії о. Василя Ільницького, забавляв присутніх веселими піснями при супроводі гітари та проводив спільним співом народних пісень. У дружній атмосфері з короткими привітальними промовами виступили д-р М. Гацій з Штутгарду й д-р Володимир Жила із ЗДА. Обидва промовці підкреслили значення свята та його характер і вказали на історичну ролю Академічної гімназії у розвитку українського шкільництва й освіти в Галичині.

Під час вечірки відчитано привітальні листи від колишніх професорів і учнів та телеграму із ЗДА, що наспіла з Центрального комітету для відзначення 100-ліття заснування Академічної гімназії у Львові.

Володимир Жила

„Голуба Хустина" в Ню Йорку

10 грудня в залі Фешин Інституту в Ню Йорку відбудеться черговий виступ Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької. Ця вистава притягне напевно широкий круг глядачів тих, які минулого року мали велику приємність дивитися на казку „Летючий Корабель", і багатьох інших, які не мали змоги подивляти малих „артистів" минулого року. Успіх „Летючого Корабля" є гарантією, що чергова п'єса „Голуба Хустина" буде знову на належному мистецькому рівні.

Підготовка до п'єси проходить „на повну пару". Кожного дня в тижні відбуваються проби-лекції з поодинокими виконавцями, а в неділю Український Народний Дім переміняється на одні великі „поза лаштунки", де широко лунає голос пані Лідії Крушельницької. На великій залі проходять повні проби поодиноких дій, а в міжчасі у менших залях відбуваються проби танцю, співу з іншими „артистами", часово не зайнятими в тій чи іншій дії. А по кутках консультуються мами в справі виконування костюмів. Це своєрідна атмосфера, якої ви не найдете в жодному справжньому театрі, але вона приємна, в ній відчувається ентузіязм „артистів" і мистецьких керівників і батьків „мистців".

Я мала нагоду попасти на пробу першої дії. По залі там і тут розставлені крісла, які уявляють собою Різдвяну ялинку, кущі й інші дерева. Снігуронька зі сніжинками готується до зустрічі Святвечора. Але недобра зміючка з допомогою Баби Яги хоче знищити добру і гарну Снігуроньку. Їй на допомогу з'являється молодий Князенко зі своїми пажами і рятує від смерти. Це викликає жадобу помсти Баби Яги. На Князенка і всю княжу родину звалюється ціла низка нещасть. Але далі вам не скажу. Вся акція розв'язується у двох наступних діях, аж до щасливого і радісного закінчення.

Малі виконавці є такі переконливі у своїх ролях, ціла дія так насичена чаром Різдвяної ночі, що мені цілком не тяжко бачити в перевернених кріслах білі дерева; не цілком чиста долівка покривається в моїй уяві білим снігом.

Але коли пані Слава Геруляк показала мені свої проєкти декорацій і костюмів, то я мусіла признатися, що вони далеко перейшли всю мою уяву. Моя уява виявилася за блідою, за реалістичною в порівнанні з незрівняною легкістю, кольоритністю і казковістю її проєктів. Вони такі далекі від реалістичного світу, такі фантастичні, що про них сміло можна сказати „гарні як в казці".

Це саме відноситься до музики проф. Недільського і хореографічного оформлення пані Роми Прийми.

Я переконана, що глядачі ще раз будуть мати нагоду побачити направду мистецько опрацьовану і виконану виставу, виставу якою сміло і з гордістю можна похвалитися на кожній сцені.

Але я ще хотіла підчеркнутити як тяжко і з якою посвятою працюють ці малі виконавці. Ви побачите їх на сцені в казкових костюмах, на тлі казкових декорацій, в світлі рефлекторів. Тепер їх праця проходить без рефлекторів. Вони крім „театру" мають свої шкільні й інші обов'язки, які, щоб їх не занедбати, треба виконувати коштом навіть скороченого сну, коштом забави й інших дитячих приємностей, яких собі не відмовляють інші їх ровесники. Тому я сподіваюся, що вся українська дітвора, молодь і їх батьки заманіфестують своє признання для їхньої праці своєю присутністю на виставі „Голуба Хустина".

Н-а

Ювілей УПА в Гартфорді, Конн.

25-ту річницю створення Української Повстанськ о ї Армії відзначила Українська Громада м. Гартфорду 15 жовтня. В ранніх Богослужбах в українській католицькій і православній церквах взяли зорганізовану участь представники молодечих і комбатантських організацій з прапорами, члени УПА, ветерани українських армій та представники місцевих організацій.

По полудні в залі Українського Народного Дому відбулася святочна Академія при співучасті 400 осіб. З нагоди цього небуденного свята в передній кімнаті УНДому, на кількох столах уряджено виставку цінних альбомів, світлин, підпільних і крайових видань та матеріялів, які останутъ на всі часи доказом надлюдських зусиль УПА в її змаганнях з окупантами України.

Виставку влаштував п. Василь Харук, якому складаємо щиру подяку.

Внесення українського і американського прапорів і уставлення їх на сцені було знаком відкриття Академії. Старанно і зі смаком удекорована емблемою УПА робила гарне враження.

По відспіванню дівочим хором СУМА з Ню Йорку американського гимну, свято відкрив і ним проводив голова Святочного Комітету і місцевого Відділу ООЧСУ Александер Рудзінський. Він попросив присутніх вшанувати пам'ять поляглих героїв за волю України та з нагоди 8-ої річниці трагічної смерти Провідника ОУН і надхненника творення УПА, сл. п. Степана Бандеру. В і д т а к представив і попросив до слова був. сот. УПА Миколу Фриза-Вернигору, як головного промовця.

У своїй доповіді п. Фриз з'ясував генезу УПА, її ідеологічні мотиви, участь і поміч всього українського населення у всіх діях УПА, коротку історію цього нелюдського змагу з переважаючими силами окупантів, та наказ гол. командира ген. Тараса Чупринки, — рейди відділів УПА на захід, в доказ, що Україна не заперестала війни з московським наїзником.

В мистецькій частині свята виступила струнна оркестра ЮСУМА з Гартфорду. Оркестра ще молода. У вдалім виконанню нею кількох пісень УПА помітна добра школа здібного музика п. В. Маркова. Дуже миле вражіння робить дівочий хор СУМА з Ню Йорку під дир. інж. Р. Степаняка. Молоді дівчата в гарних народних строях, гарно уставлені, готові на кожний рух диригента, здобули оплески ще перед виконанням точок. Публіка зі серцем нагороджувала кожну їх добре виконану пісню. В дальшій програмі солістка п. Т. Лихолай відспівала: Айстри, Синю Чічку, Колись дівчино мила і Діброво зелена — з чуттям, яке захоплює авдиторію.

Рецитацію „Хай путь спасенна свята" Марка Боєслава виконав актор-артист п. Евген Курило. Публіка слухала з запертим віддихом його мистецьке слово та разом з ним переживала трагічні моменти життя укр. борців за волю та їх матерей.

На закінчення присутні разом з хором відспівали „Ще не вмерла Україна". Акомпаніював до хорових, сольових і рецитації п. Тарас Левицький. Декорацію сцени старанно і по мистецьки виконав п. М. Кузьо.

Належить згадати добрим словом і подякою ч л е н о к ОЖ ОЧСУ, які з головою панею М. Нестерук приготовили і гостили перекускою гостей з Ню Йорку і Йонкерсу.

В учасників був добрий настрій і залишився гарний спомин зі свята. Старанно підготована програма і точне чергування точок треба завдячувати праці Імпрезової Комісії під проводом її голови п. П. Шагая.

За Інф. Комісію **Е. Гомотюк**

Рочестер, Н. Й.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

Управа місцевого Відділу УККА влаштувала 5-го листопада Свято Листопадового Зриву.

Відрадною прикметою імпрези є факт, що майже всі точки програми виконали молоді українські сили.

І так: молода була солістка п-на Оля Боднар, якої сильний та чистий сопран потребує ще деякого вишколу. Акомпаніювала п-на Л. Борисенко.

Реферат про значення Листопадового Зриву відчитав добре 17-літній студ. гайскулу Мирон Мартинець.

Дві народні пісні при супроводі бандури відспівав милим тенором 19-літній студ. коледжу Юрій Ганушевський.

Зрозуміло, що дуже вдатного танку „Коломийки" не могли вивести старі ноги — лише молоденькі.

Панові Ярославові Кужелеві належиться признання за вивчення та виведення такого складного танку.

Молоденька декляматорка п-ні Леся Целюх виконала „Гимн народному героєві" Боєслава, зискуючи загальні оплески.

Мішаний хор Церкви Богоявлення був зложений на коротко перед тим святом, тому й помічались деякі браки в мужеських голосах, особливо в басах. Замало їх було.

Належить відмітити, що Свято почалося точно о 6-ій год. і тривало півтори години, що було для приявних приємною новістю.

Петро Зубрицький

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ...

* З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 24-го листопада відбудеться вечір, присвячений різним актуальним проблемам мистецтва і їх відгуків у широкому громадянстві — у зв'язку з останньою мистецькою виставкою. Промовлятимуть Б. Ржепецький, Л. Кузьма, Д. Горняткевич і А. Малюца — кожний на іншу тему. Початок о год. 8-ій веч.

Конґрес схвалив $428 мільйонів на очищення повітря

Вашинґтон. — Конґрес 14-го листопада закінчив акцію в справі фондів на очищування повітря. Сенат схвалив був на цю ціль 700 мільйонів дол., а Палата Репрезентантів тільки 428 мільйонів дол. Під час вирішування цієї справи на конґресовій Конференції Сенат погодився на ту суму, яку призначила Палата, і так після того схвалено законопроєкт в обидвох Палатах Конґресу та переслано до президента Джансона до підпису. Схвалена Конґресом сума призначена на найближчі три фінансові роки. Частина грошей призначена на наукові досліди. Згідно з проєктом стейти будуть плянувати кампанію проти занечищеного повітря. Братимуть до уваги, на скільки занечищують повітря фабрики, авта й автобуси, мешканеві будинки та інші джерела. Секретар здоров'я, освіти й добродійности матиме право наказати закривати фабрики та припиняти рух авт, коли в якомусь районі виникне таке нечисте повітря, яке загрожуватиме здоров'ю людей.

ЛЮДИ МІНЯЮТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

добре себе почуваєте і — мовчите. Коли ви на хвилину відходите вбік, ваш шеф підходить до вас. Він шепче вам на вухо так, щоб ніхто не почув. Високопарними, як завжди, словами, робить вам завваження. Воно зводиться до того, що . . . це не годиться не брати участи в загальній товариській розмові . . .

Так, ви трохи цим заскочені. Ви досі думали, що коли людині не хочеться говорити нісенітниць, вона може мовчати. А воно не так. Зовсім не так.

Приходиться змінювати думку про невимушеність поведінки. Бо часи і люди змінюються . . . Там, де колись „не було форм", появляються вони в надмірі. На жаль . . .

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в понеділок, 20-го листопада 1967 року в Ню Йорку,
по довгій недузі упокоїлась в Бозі
наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

КСЕНЯ ЗВАРИЧ

проживши 69 років, нар. в с. Любичі Княжі, пов. Рава Руська, Україна.

ПАРАСТАС — у вівторок, 21-го листопада 1967 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН в середу, 22-го листопада 1967 р. о год. 9:30 веч. з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра, а опісля на цвинтар Оливна Гора.

В глибокому смутку:

син ІРИНЕЙ з дружиною ОЛЬГОЮ
донька ІВАНКА з чоловіком МИКОЛОЮ в Англії
та 5 внуків

Замість квітів на могилу
сл. п. інж. **ДАМ'ЯНА ПЕЛЕНСЬКОГО**
Друга й Товариша по праці —
складають 10.00 долярів (десять)
на Український Католицький Університет
Елеонора і Іван ГРЕЩАКИ

Дружині Покійного складаємо наші найглибші співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями,
що в неділю, 19-го листопада 1967 року відійшов від нас у Вічність
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО і ПРАДІДУНЬО

бл. п. КОНСТАНТИН МИРОНЮК

проживши 75 літ.

Тіло Покійного находиться в похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вулиці в Ню Йорку, де у вівторок, 21-го ц. м. о год. 7-ій веч. буде відправлена ПАНАХИДА.

ПОХОРОН в середу, 22-го листопада 1967 р. з похоронного заведення до Української Православної Церкви св. Володимира при 82-ій вулиці в Ню Йорку, а відтак на цвинтар Оливна Гора, Меспет, Л. Ай.

Горем прибиті:

АННА — дружина
МАРІЯ — дочка з чоловіком
МИКОЛА — син з дружиною
КАТЕРИНА — дочка з чоловіком
ЮСТИНА — дочка з чоловіком
Внуки і Правнуки

Мистецький фестиваль у рямках СКВУ

В суботу, 18-го листопада о год. 7-ій ввечер, в готелі „Ню Йорк Гілтон" відбувся мистецький фестиваль, який складався з двох частин, а саме:

Показу Історичної ноші українки, опрацьованого 64-Відділом СУА в Ню Йорку і Мистецького попурі.

Показ Історичної ноші, відомий нашій громаді в багатьох містах Америки і Канади, який опрацював 64-ий Відділ СУА в Ню Йорку, привітали численно зібрані гості (біля 850 осіб) гучними оплесками. Вступне слово відчитала голова Відділу пані Поля Книш. Поему Леоніда Полтави „Слово про Українку" ,на тлі якої проходили поодинокі модельки, виголосила О. Кириченко-Шуган. Дефілювали 17 модельок, які моделювали такі історичні строї: сармацький, староруський, хліборобський, княгині Ольги, боярині з Києва, одяг дівчинки з 12-го сторіччя, одяг боярині з Галичини з 12 сторіччя, галицько-волинської княжни, жінки козацького старшини, гетьманші, шляхтянки Галичини, одяг селянки 17-го сторіччя, шляхтянки Києва, городянки Галичини і городянки з Києва. Музичний супровід був у руках проф. Б. Перфецького, а мистецьке оформлення Олімпії Добровольської. В другій частині вечора, яким проводив режисер С. Крижанівський, артисти балету Тамара Вожаківська і Андрій Кулик відтанцювали Ліричний вальс — музика І. Дунаєвського. Дальше, концертова співачка, меццосопрано Ія Мацюк відспівала арію з опери „Мадам Батерфлай" — Дж. Пуччіні та „Жита... жита... А. Гнатишина. Проф. В. Цісик відіграв під акомпаніямент своєї дочки піяністки Марії сольо на скрипці „Дума" — М. Фоменка „,Гопак" — М. Мусорський, „Інтермеццо" — Л. Ревуцький. Евген Курило відчитав поему Боєслава „Хай путь спасенна нам свята". Марія Леськів, відіграла сольо на арфі „Ля Соурсе" — оп. 23 на арфу — А. Забель та „Українська Думка" — оп. 81 на фортепіян, А. Присовський.

Оперовий співак, бас-баритон ,Андрій Добрянський відспівав „Оповідання Кривоноса" — арія з опери „Богдан Хмельницький" — К. Данкевич і дві пісні. Фортепіяновий супровід вели пані Чічка-Андрієнко і Марія Цісик. Багатий мистецький фестиваль знайшов загальне признання в усіх присутніх, які ще довго після закінчення не залишали залі і ділилися своїми враженнями.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ З ПАРИЖУ

Ню Йорк. — Виставка українських паризьких образотворчих мистців з картинної ґалерії Ольги Соневицької відбувається в залі федеральної кредитівки „Самопоміч" у Ню Йорку, 98 Друга Аве. Крім уперше тут виставлених картин Василя Хмелюка на виставці є також картини Олекси Грищенка, Андрія Сологуба, Темістокла Вирсти і Софії Зарицької. Виставка відкрита в урядових годинах кредитівки.

Ромні заявляє, що рішився „здобути номінацію і виграти вибори в 1968 році"

Дітройт, Миш. — Мишиґенський губернатор Джордж Ромні заявив таке: „Я рішився змагатися за номінацію на республіканського кандидата на президента та виграти президентські вибори в 1968-му році". Таким чином губернатор Ромні є першим кандидатом із двох більших партій, який вже виявив свої пляни. Свою заяву Ромні склав після цілого ряду виступів, які він започаткував 17-го лютого ц. р., і які він відбув досі в 36-стейтах, на Дівочих островах і в Канаді. В Ню Йорку такі визначні республіканці, як Нелсон А. Рокефеллер і сенатор Джекоб К. Джевітс висловили вдоволення з рішення губернатора Ромні, а колишній віце - президент Ричард Ніксон не був надто захоплений. Ромні сказав, що ЗДА потребують вже республіканського президента. Він свідомий того, що Ніксон може має більші можливості здобути номінацію, але він досі завжди здобував свої успіхи у змаганні. 7-го грудня Ромні виїжджає до Европи й Азії і впродовж місяця відвідає Париж, Лондон, Берлін, Кельн, Франкфурт, Варшаву, Москву, Віденъ, Тель Авів, Амман, Бейрут, Банґкок, Сайґон, Джакарту, Сінґапур і Ню Делі. Мишиґенський губернатор заявив, що він не мусітиме зрезиґнувати зі становища губернатора, кандидуючи на президента, бо не резиґнували такі славні президенти з губернаторських постів, як Вудро Вільсон, Нельсон А. Рокефеллер, Алфред Е. Смит, Томас Е. Дюї і Ерл Воррен з Каліфорнії.

Три особи стріляли до президента Кеннеді — твердить автор нової книжки

Ню Йорк. — Йосія Томпсон 27-го листопада ц. р. видає нову книжку про вбивство президента Джана Ф. Кеннеді під заг. „Шість секунд в Далласі", в якій твердить, що три особи стріляли до президента Кеннеді, і що між ними, можливо, навіть не було Лі Гарві Освалда. Уривки з цієї книжки надруковані в найновішому числі журналу „Сатердей Івнінґ Пост". Редактор цього журнала Віллям А. Емерсон заявляє, що „немає зовсім причини" на те, щоб уважати проблему вбивства в дні 22-го листопада 1963-го року за вповні виясненy. На його думку ця справа і досі не ясна, хоч комісія Воррена 26-го вересня 1964-го року видала грубу книжку про цю проблему, в якій твердить, що єдиним вбивником президента Кеннеді був Освалд. Томпсон твердить, що до президента Кеннеді впали чотири постріли з трьох різних напрямів. Перший і третій постріл впали з магазину книжок, в якому працював Освалд, а два інші постріли, другий і четвертий були з двох різних місць і походили від двох осіб.

Конґрес схвалить збільшення податків внаслідок валютової кризи у Вел. Британії

Вашинґтон. — Несподівана валютова криза у Великій Британії, де обезцінено фунт на 40 американських центів, зактуалізувала справу збільшення прибуткових податків в цій країні, чого домагається довший час уряд президента Джансона і проти чого рішуче виступав голова Палатної Комісії Способів і Засобів конґресмен Вілбур Д. Міллс. Міллс заявляв, що не можна збільшувати податки без зменшення видатків Федерального Уряду. Тепер заявляють, що Президент погоджується зменшити федеральний бюджет, а конґресмен Міллс обіцяє ще цього року схвалити в Комісії Способів і Засобів збільшення податків. Обидва ці засоби мають на цілі не допустити до збільшення інфляції, яка загрожує цій країні при великому державному дефіциті. У зв'язку з цим ця перша сесія 90-го Конґресу може протягнутися до кінця грудня.

ЕСПАНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ЕМІҐРАНТИ В УКРАЇНІ

Совєтська преса десятки років не згадувала про долю тих задурманених чадом „комунізму" еспанців, які втекли після спроби комуністичного перевороту з Еспанії до Совєтського Союзу. Аж у листопада опублікували ті „Радянській Україні" з 7-го загнані в шахти і на заводи люди „поздоровлення" такого змісту:

„Дорогі товариші! Комуністи. Всі еспанські політеміґранти, які проживають в Дніпропетровській області, шлють вам, всьому українському народові сердечні поздоровлення із святом 50-ї річниці Великої Жовтневої соціялістичної революції. Від усієї душі дякуємо за піклування про нас, бажаємо вам доброго здоров'я, успіхів у будівництві комунізму"!

Філядельфія, Па.

ПЕРЕД „ЖИВОЮ ГАЗЕТОЮ" ПРО БРАТСЬКІ СОЮЗИ В АМЕРИЦІ

В програмі „Живих Газет" Відділу „Самопомочі" у Філядельфії в сезоні 1967/68 відбулося уже сім успішних „Живих Газет" на різні актуальні теми: Про школи українознавства, 29-го вересня, про світову виставку Експо-67, 6-го жовтня, про поневолену Україну з виступами філядельфійців, які в 1967 відвідали Україну, 13-го жовтня, відбулася поїдка автобусом для оглянення Осередку УПЦеркви в Бавнд Бруку, 22-го жовтня, доповідь гостя з Шикаґа д-ра Т. Лапичака, 29-го жовтня, про Українську Народню Республіку, 12-го листопада 67 з успіхом повторена „ЖГ" про поневолену Україну, а 24-го листопада відбудеться черговa „Жива Газета" з доповідями про українські забезпеченеві Братські Союзи в Америці. Про Український Народний Союз, Український Робітничий Союз, Союз Українців Католиків „Провидіння" і про Українську Народню Поміч.

На перший погляд, здасться, справа відома, але воно не зовсім так, Тема ця дуже важлива. Братські Союзи в Америці від початків свого існування протягом десяток минулих років виконали велику ролю не тільки в напрямі забезпечення, але теж і найголовніше завдання! — для збереження української народности в Америці, нашої віри й обряду. Побіч церков в першій мірі були ще Братські Союзи, яким у великій мірі завдячуємо, що українське слово зберіглося в Америці.

До давнього членства Братських Союзів по другій світовій війні з приїздом нової еміґрації єднaлися новоприбулі, які тепер грають головну ролю в Братських Союзах та мають виконати давно розпочаті завдання. НТШ, УВАН та різні інші Т-ва та Організації виконують велику працю. Та велику можливість для збереження нової еміґрації та їх дітей мають таки добре зорганізовані Братські Союзи. Їхні органи в першій мірі щоденник „Свобода" з своєю „Веселкою", щоденник „Америка", тижневики „Народня Воля" і „Українське Народнє Слово', їхні календарі, а головно постійний зв'язок з членами через щомісячні сходини чи відвідування секретарями членів по домах, збираючи вкладки до Братських Союзів, — це разом велика сила в нашому житті, якої ми часто недоцінюємо.

Добрий секретар багато добра може виконати. Тепер питання: хто і як може мати найкращих секретарів? Хто і як може найкраще розвинути діяльність? Бачимо, що УНСоюз крокує вперед і прямує до великої цілі: 100.000 членів. Та й інші Братські Союзи мають можливості міцніти. Оці та інші питання будуть темою чергової „Живої Газети". Буде й про те, який наш погляд на потреби і обов'язок стати членом Українських Братських Союзів? Як перевести кампанію, щоб кожний українець і українка, уся українська дітвора і молоь стали членами котрогось Братського Союзу згідно з вибором, але обов'язково належати. Після вислухання доповідей про українські Братські Союзи відбудуться запити, внески та дискусія, і кожний матиме можливість на цій „Живій Газеті", 24-го листопада у Філядельфії, свобідно висловитися.

МВК

УКРАЇНЦІ ВИСТУПЛЯТЬ НА ТЕЛЕВІЗІЇ

Ню Йорк. — На сам День Подяки, у четвер 23 листопада, Танцювальний ансамбль „Верховинці" Осередку СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку, під мистецьким керівництвом Олега Ґензи, виступить кілька разів на телевізії, на каналі 5, в програмі „Нюйоркер шов". Програму розпочнуть о год. 1.30 хв. по полудні українці показом „Гопака", і після інших точок покажуть „Гуцульський танок"; буде передано також інтерв'ю з п-ні Мартою Кокольською, шваґерка відомої оперової співачки п-ні Марти Кокольської. В районі метрополітального Ню Йорку дивіться на цю передачу від 1.30 до 4 год. дня.

УНСОЮЗУ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

СУБОТА, 25-го ЛИСТОПАДА 1967

МІННЕАПОЛІС, Мінн. Ширші сходини членів 385 Відд. о год. 6-ій веч. в школі св. Константина. На порядку: Звіт гол. радного д-ра М. Данилюка з нарад Головного Уряду в часі СКВУ. Присутність членства обов'язкова. Гостям — раді. В. Лісович, предс., Д. Карп'як, секретар.

ТАРЗАН, Ч. 5908. Лагодяться до атаки!

...EARLY THE NEXT MORNING, KAVANDA AND A FEW SELECT WARRIORS JOINED TARZAN AND DR. LUTZ. SILENTLY THEY ENTERED THE JUNGLE.

7-10 5908

На другий день вранці Кевенда і кілька вибраних вояків приєдналися до Тарзана і д-ра Луца. Вони мовчки увійшли в джунґлі.

AFTER AN HOUR'S SEARCH, THE APE-MAN FOUND NIBOKO'S TRAIL. "NOW WE PROCEED SLOWLY."

Після годинного розшуку мавполюд знайшов слід Найбока. — А тепер поволі поступаймо.

"WE DARE NOT MAKE AN ERROR AT THIS STAGE OF OUR ATTACK, OR THE BOY IS LOST!"

— Не сміємо зробити помилки в теперішньому стані нашої атаки, бо інакше хлопець згине!